

[Finansministeren.]

vil være Grund til at nedsætte den effektive Rente af Statens Spareobligationer, der helst i nogen Grad skal følge Sparekasserenten, og der er derfor i Lovforslaget søgt Hjemmel til med Finansudvalgenes Tilslutning at ændre Betingelserne for den fortsatte Udstedelse af disse Papirer, hvis det bliver ønskeligt.

Efter at Lovforslaget var trykt, har jeg fra Sparekasserne modtaget en Henvendelse om, at Lovforslagets § 8 maa blive ændret saaledes, at Sparekasserne faar Adgang til at tegne ikke blot de 10-aarige, men ogsaa de 5-aarige Statsobligationer. I saa Fald maatte Bankerne formentlig have en Tilsvarende Adgang, og det er muligt, at Renten af dette Papir samtidig bør overvejes nærmere. Jeg kan ikke se, at der er nogen afgørende Hindring for en saadan Ændring, og jeg skal henstille, at den overvejes under Behandlingen af Lovforslaget.

Jeg skal hermed tillade mig at anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Formanden: Jeg giver herefter den højtærede Undervisningsminister Ordet, for at han kan fremsætte det for hans Vedkommende anmeldte Lovforslag.

Undervisningsministeren (Hartling):

Det Forslag til midlertidig Lov om Undervisning af Børn, der hidtil har været undervist i de tysksprogede Skoler i de sønderjyske Landsdele, som jeg hermed har den Ære at fremsætte for det høje Ting, er udarbejdet af en Kommission, som Undervisningsministeriet den 17. Juli i Aar nedsatte til Drøftelse af de sønderjyske Skoleforhold, særlig Mindretalsskolernes Forhold. Kommissionen har afgivet dette Forslag til Ministeriet i September som et ganske foreløbigt Resultat af sit Arbejde, idet Kommissionen ansaa det for paakrævet, at der snarest muligt kunde blive truffet en saadan Ordning, at der kunde komme en Undervisning i Gang for dem af Mindretallets Børn, der hidtil har været undervist i de tysksprogede Skoler, og som for Tiden i stor Udstrækning ingen Undervisning faar. Af Grunde, som jeg ikke her skal fordybe mig i, blev Forslaget ikke fremsat for Rigsdagen under den forrige Regering, og derved er hele Sagen jo sinket noget.

Jeg skal ganske kort til Indledning gøre nogle almindelige Bemærkninger om Skolesituationen i Sønderjylland og Bag-

grunden for dette Forslag til en midlertidig Lov.

Straks efter Befrielsen blev Kravet om en Ændring i den nuværende sønderjyske Skoleordning rejst fra sønderjysk Side, og en stor Del af de Lærere, som var knyttet til Mindretalsskolerne, blev interneret, saaledes at Skolerne, af hvilke for øvrigt en Del allerede var optaget til andet Formaal, ikke kunde fortsætte. Der rejste sig ogsaa fra mange Sider Krav om øjeblikkelig Lukning af alle Skoler med tysk Undervisningssprog, og Stemningen mod Mindretallets Lærere var ikke saa lidt ophidset. Deres Undervisning blev karakteriseret som udpræget nazistisk og danskjendtlig, og man forlangte øjeblikkelig Indskriden fra Ministeriets Side.

For at komme til Klarhed over Stillingen lod Ministeriet den 22. Juni afholde et Møde i Aabenraa med Skoledirektionernes Medlemmer og Købstædernes Borgmestre, saaledes at man kunde danne sig et Skøn over, hvilket Syn de ansvarlige Skolemynigheder dernede havde paa Forholdene; ved dette Møde var der ogsaa Repræsentanter for Modstandsbevægelsen til Stede.

Der fremkom her saa alvorlige Klager over Skolerne og over de brugte Lærebøger, at Ministeriet ansaa det for nødvendigt at foretage en midlertidig Lukning af Skolerne, for at hele Lærebogsstoffet kunde gennemgaaes, og man gav derfor Skolerne Ferie og paabød, at de ikke maatte aabne igen, før Skoledirektionerne meddelte Tilladelse dertil, og med Hensyn til dette Tidspunkt vilde Direktionerne modtage Direktiver fra Undervisningsministeriet.

Dette Skridt, som altsaa skete i Juni Maaned, kunde kun til en vis Grad berolige Sindene, og der blev igen med Kraft stillet Krav om, at de nu foreløbig lukkede Skoler aldrig maatte aabnes igen, altsaa at den gældende sønderjyske Skolelovgivning, som de ærede Medlemmer ved findes i Lov om Folkeskolen i de sønderjyske Landsdele af 15. Marts 1939, jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 192 af samme Dato, skulde ændres paa afgørende Maade. Dette kunde ikke ske, uden at der blev lovgivet om Spørgsmaalet, og Ministeriet nedsatte derfor den 17. Juli den tidligere nævnte Kommission, hvis foreløbige Resultat foreligger i det her omhandlede Lovforslag.

Den Lovgivning, som ved Genforeningen blev givet om Mindretallets Skoleforhold, er et smukt Eksempel paa det Frisind over for Mindretallet og den Storsindethed med Hensyn til dets Ret til at pleje dets